

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

איך להיות תלמיד

בתחילת השבוע שחלף חל יום ההילולא ה-165 של גדול תלמידי רבינו הקדוש, רבי נתן מברסלב זכותו תגן עלינו.

יום הילולא נתפס במושגי זמננו כיום שבו מעלים את זכרו של הצדיק ואת פעליו הברוכים, הוגים במשנתו ומספרים סיפורים נשכחים ממוסכת חייו המופלאה.

לא כן ביום ההילולא של רבי נתן, יום זה אינו מציין סכום שנות העדרו מן העולם, כל שנה שחולפת איננה עושה אותו רחוק יותר מאיתנו, שכן רבי נתן פועל גדולות ונצורות לאחר מותו יותר מאשר בחייו, תורתו הבהירה והשפעתה המופלאה מוסיפה והולכת מיום ליום, מעיין ההתחזקות היוצא מבית קודשיו מפכה בעוז ומשקה במים קרים נפשות עייפות, אישו הגדולה מאירה באור יקרות לכל מבקשי אמת ואמונה. כמצביא נאמן הוא עומד ומורה דרך בטוחה לכל יוצא לקרב במלחמת היצר, ובירו הרחומה הוא חושב לבבות כאובים.

יום השנה שלו הינו אפוא יום התחלה של שנת התעלות נוספת. מישרק מוכן להקשיב לקולו הוך, שומע את קריאת החיבה שלו החדורת כל מסך של הסתאבות; את הפנייה המתוקה שלו אל נקודת הקדושה הפנימית שטמונה בכל אחד מאתנו ואשר שום חטא ועוון אינם יכולים להאפיל עליה.

רבי נתן בעוצם השגתו – שאותה שאב מלוא חופניים מרבינו הקדוש – מגלה טפח מקדושתו הנצחית של כל אחד מאתנו; הוא מעורר

בנו את האמונה באהבה האינסופית אשר הבורא אוהב אותנו, את הרצון האלוקי להיטיב עם כל אשר בשם ישראל יכונה, והיו מעשיו עד עתה אשר יהיו.

רבי נתן מסיר את הלוט מעל תכסי היצר המתלבשים בכאילו התעוררות בתשובה ואשר גורמים את ההיפך הגמור – להרגשת ייאוש ודחיה; הוא מאיר דרך ליראת שמיים מתוקה שמוסיפה חיים; הוא מלמד עצה נכונה לחזרה בתשובה מתוך שמחה אמיתית, לתפילה אמיתית ולעבודת ה' בכל מצב.

אין אלה זיכרונות השמורים ליום ההילולא; אלה הם סמי חיים שלא ניתן להתקיים בלעדיהם. ההתחדשות בדרכיו איננה אמורה להתרחש ביום מסוים, אלא בכל רגע נתון.

התחדשות

שובבי"ם

לקראת ימי השובבי"ם, ניתן להאזין במערכת השמע 'אוצרות ברסלב', מדור 'עניני דיומא', למגוון רחב של שיעורים העוסקים בחשיבות הימים האלה ובתיקונים העליונים הנעשים בהם. להאזנה, חייגו 02-9950000. לאחר בחירת השפה, הקישו 5-5-1.

מקימים את הצוואה

תהודה רבה הייתה לחוברת 'מקימים את הצוואה' שצורפה לגיליונו האחרון ועסקה בחשיבות הגדולה של הפצת דרך רבינו הקדוש, והשתלשלות ההפצה לדורותיה מזמן רבינו הקדוש ועד ימינו.

היענות מרשימה הייתה ב"ה לקריאתנו ליטול חלק בפעולות מערכת 'אוצרות ברסלב'. קוראים רבים התקשרו מזיומנם וביקשו לעזור למערכת, שהיא כיום אחת המפיצות הגדולות ביותר של חסידות ברסלב בעולם כולו.

לקבלת החוברת, חייגו 02-9993338

חוקי. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	טבת	ה"ב	ה"ח	ה"א	כ"ג
א	טז	יז	יז	רצה-רצו	קלד
ב	יז	יז	יז	רצה-רצה	קלה
ג	יח	יח	יח	רצה-ש	קלו
ד	יט	יח	יח	שא-שב	קלו
ה	כ	יט	יט	שג-דש	קלח
ו	כא	יט	יט	שה-שו	קלט
ז	כב	כ	ריג	שו-שח	קמו

יום של הפצה

טז בטבת: לע"נ החבור משה יצחק ז"ל בן יבלחט"א הר"ר נח גריטנר שליט"א

יח בטבת: הר"ר משה בן רויטל – להצלה לכל העניינים יט בטבת: לע"נ אברהם בן סול ז"ל

כא בטבת: לטובת רבקה בת יושא מירל וכל יוצאי חלציה שחיו

יו"ל ע"י
אוצרות
ברסלב

02-9950000
Tel. 1-718-8552121

ת.ד. 50617 בית משם
טל' במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
זוא"ל: braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסיות: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

מעלתו של רבי נתן הייתה שהתבטל לגמרי מול רבו הקדוש, הוא היה לסמל של 'תלמיד' שכל מהותו הפכה למהות רבו.

על אף היותו חכם מופלג בנגלה ובנסתר בטרם התקרבותו לרבינו הקדוש, הוא השליך את כל חכמתו הקודמת והתחיל ללמוד מחדש את מהותו של כל מושג בתורה ובעבודת השם; את כל כוחו השקיע בעמל זה – איך לקבל את דברי רבו הקדוש בתמימות, בשלימות, כמו שהם.

לנגד עיניו עמדה תמיד אזהרת רבינו הקדוש, ש"העיקר והיסוד שהכל תלוי בו", הוא, לקבל את דברי הצדיק בתמימות גמורה, תוך סילוק מוחלט של כל החכמה העצמית (ליקוטי מוהר"ן ח"א קנג) וביסוד החשוב הזה השקיע את כל כוחו.

זו הייתה דאגתו התמידית של רבי נתן עד נשימתו האחרונה; וכך מסופר ברטט בפני תלמידיו, כי בעת ששכב על ערש דוי לפני הסתלקותו, שמעוהו מתאנח, אחר פנה לנוכחים: "מה אתם חושבים שאני מתאנח על שמועטתי בלימוד התורה במשך ימי חיי? או שמא לא התפללתי כדבעי? לא על כך אני מצטער, שהרי ניצלתי את הזמן ככל יכולתי ללימוד ולתפילה. נאנח אני בגלל הספק המגקר בי, אם יצאתי ידי חובת התמימות של רבינו!!!"

התמימות; הינה הכלי היחידי

לקבלת דברי הצדיק באמת. כאשר נכשלת, והצדיק מגלה לך שה' איתך ואוהב אותך, או כאשר אינך חש בחשיבות עבודתך הרוחנית המזערית, והצדיק מגלה לך שכל תנועה שאתה עושה כדי להתקרב לה' פועלת פעולות עצומות בשמיים – אינך יכול לקבל את הדברים אלא רק כשאתה משליך את התחכמויותך, בוחר במידת התמימות, מתבטל מול דברי הרופא הגדול ומקבל את הדברים בדיוק כמו שהם.

רק כך פועלים הדברים כפי שהם צריכים לפעול!

זו הייתה צוואת חייו של רבי נתן, ועל פיה יכולים גם אנו להוות כלים ראויים לקבלת אורו המופלא של התלמיד הגדול.

איך אוכלים את זה?

אם מתבוננים ב'ריח' הזה של המאכל, דהיינו בפנימיותו, אפשר לשאוב מכך יראת שמים שזהו המזון הרוחני אשר לו זקוקה הנשמה.

וכך נאמר ב'ליקוטי מוהר"ן' (ח"ב עז), "שהיראה נגשת ובאה אל האדם דווקא בעת האכילה!"

אבל כמובן זה לא פשוט. כדי לראות באכילה 'מזונא דנשמתא', הדגמה חיה של גדולת ה' והשגחתו הפרטית, דרושה התבוננות ועבודה עצמית.

לכן, האדם שמתבעו נוטה לשטחיות ולחיים קלים, רואה בדרך-כלל את האכילה כ'מזונא דגופא', כסיפוק צרכי הגוף ותו לא, ומקדיש מעט מאוד מחשבה, אם בכלל, לשאלה "מי נתן לי את האוכל ולשם מה".

כיצד אפוא מגבירים את המזונא דנשמתא על המזונא דגופא? כיצד זוכים לשים את עיקר הדגש על הפן הרוחני של האכילה?

העצה לכך היא 'קול' – הדיבורים הקדושים, שהם הם המגדלים ומחזקים את היראה, שהיא מזונא דנשמתא, כמו שכתוב: "את קולך שמעתי בגן ואירא" (בראשית ג. י).

השתדל לברך את הברכות במתינות ובכוונה, לדבר בסעודה דיבורים של תורה ואמונה – וכך תחוק את היראה, את מזון הנשמה, עד שתוכל להתבונן בחסדיו יתברך, שהוא מכין מזון לכל בריותיו, ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו מזון.

כך יהיו הארוחות שאתה סועד בכל יום, חלק בלתי נפרד מההתעלות הרוחנית שלך.

את התשובה אנו מוצאים בדברי רבינו הקדוש: 'יש 'מזונא דגופא' ויש 'מזונא דנשמתא' וכשם שהגוף זקוק לאספקה מתמדת של מזון לשם המשך קיומו ותפקודו, כך גם הנשמה זקוקה למזון רוחני להמשך קיומה ותפקודה. יתירה מזו, כשם שהגוף מקבל את מזונו בעת האכילה, כך גם הנשמה מקבלת את מזונה בעת האכילה. אך בעוד שהגוף ניזון מהחלק החומרי של המאכל – הנשמה ניזונה מ'ריחו' של המאכל, כמו שאמרו חז"ל (ברכות מג ע"ב): "איהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף, הוי אומר זה הריח".

מהו הריח הזה שמשמש מזון לנשמה? יראת שמיים היא בבחינת ריח, אומר רבינו, בבחינת הנאמר (בישעיה יא, ג) על משיח: 'זהריחו ביראת ה'".

אתם בוודאי תמהים: מה הקשר בין ריח לבין יראת שמים? ובכן, ריחו של המאכל הוא זה שמסגיר את פנימיותו. המאכל עשוי להיראות יפה ומעורר חשק – ורק ריחו הבאוש מעיד על הקלקול שפשה בו. גם בלשון בני-אדם, כשרוצים להביע חשד אודות המתרחש מתחת לפני השטח, אומרים: "העסק מריח לא טוב"...

פנימיותו של המאכל היא דבר ה', כמו שכתוב: "למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם". ה' הוא זה שגור שבעל חיים יודק למזון, הוא שגור שהמזון ישיביע אותו, בקיצור, הוא הריח-הפנימיות של המאכל. כלומר, אפשר לשאוב יראת שמיים עצומה מהמאכל שאוכלים – באם מתבוננים בגדולתו של הבורא שהטיב את הצורך במאכל כך שאי אפשר בלעדיו, ומאידך גיסא ברא גם את מקורות המזון לספק את הצורך הזה, ודואג ומפרנס לכל חי, מקרני ראמים ועד ביצי כינים, וגם נתן לי אישית את המאכל הזה שמשביע ומזין אותי ונתן לי כוח להתקיים – והכול בחן בחסד וברחמים.

"יש מזונא דנשמתא (=מזון של הנשמה) ומזונא דגופא (=מזון של הגוף)... עיקר יניקת הנשמה הוא מהריח, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: 'איהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף, הוי אומר זה הריח... על ידי מזונא דגופא, דהיינו על ידי אכילה ושתייה, נחלש... יראת שמים, שהיא בבחינת יריח' כמו שכתוב וזריחו ביראת ה' שהוא מזונא דנשמתא; והתיקון לזה – על ידי בחינת 'קול'... בבחינת 'את קולך שמעתי בגן ואירא' " (ליקוטי מוהר"ן ח"ב ת, א)

יש דבר שמטריד רבים מהשואפים להתעלות בעבודת השם: האכילה.

יש אולי מי שיתמהו, מה הבעיה באכילה? דואגים שהאוכל יהיה כשר, מברכים, אוכלים – וזהו.

אבל מי שמתאמץ לקדש את עצמו, לשעבד את הגוף לנשמה, מרגיש לפעמים שהארוחות שהוא אוכל במשך היום סותרות את מאמציו הרוחניים.

נכון, מוכרחים לאכול; וכשאוכלים כדי שיהיה כוח לעבוד את ה' – זוהי אפילו מצווה. אבל התחושה הנלווית בדרך-כלל לאכילה היא ש"לוקחים חופשה" מהשאיפות הרוחניות ומתעסקים במילוי צרכי הגוף.

שכן קשה להרגיש אך הארוחות – שאומנם חיוניות לגוף – משתלבות כסולם העלייה הרוחני של האדם, קשה כל-כך עד שהיו יהודים שהעדיפו להתנור ככל האפשר מאכילה והרבו בצומות.

אבל צומות, אנו יודעים, איננה הדרך הרצויה. כבר אמרו חז"ל (תענית י"ע ב) שתלמיד חכם אסור לו להתענות, שכן הדבר בא על חשבון התורה ועבודת השם שלו.

בכן, מה עושים? מהי הדרך הרצויה באכילה, כך שתהווה גם היא נדבך נוסף בהתעלות הרוחנית שלנו?

נעקבות הדורות בחסידות

דורות

רבי יצחק אייזיק אייזנשטיין

ר' בן ציון אפטר ור' הירש לייב ליפל שהסיעוהו לפעמים סיפרו, כי כשאך החל לומר את היהי רצון' שלפני אמירת תהילים, במילים "הבוחר בדוד עבדו ובורעו אחריו" – פרץ בכבי גדול תוך שהוא מחווה בידו על הציון ואומר: "הלא רבינו הוא הוא הזרעו אחריו!"

כשראה שקרב יומו, ציווה לחלק את כל רכושו לצדקה, כשהוא אומר: "היה זה לי לביזיון באם יישאר ממני ממון לאחר פטירתי" –

ביום י"ח בטבת שנת תרפ"ד, בהיותו בן שמונים ותשע, נפטר לבית עולמו.

אחרי פטירתו חישובו ומצאו כי זכה להתפלל באומן בראש השנה במשך שבעים ושלוש שנים רצופות (!) אשרי לו.

נקודה

מדוע אתה עצוב?
האם אתה 'ברוג' עם ה'!?

(עפי"י שיחות הר"ן מכ)

שמחה גדולה כמו זו שהייתה בעת חנוכת בית המדרש הקרוי על שמו של הצדיק, לא ידעה אומן זמן רב; שעות ארוכות רקדו החסידים בשמחה עלילאית. בעיצומה של החדווה נעה ר' אייזיק בהתרגשות: "משיח בוודאי עוד יתפלל בבית כנסת זה!"

מאוחר יותר, בשנת תרצ"ו, כשהקלוזי נסגר על ידי שלטון הבולשביקים והוסב למטרת חולין, אמרו חסידיו ברסלב: "הקלוזי לבטח עוד ישוב לידנו; ולו רק כדי שתתקיים משאלתו של ר' אייזיק".

רבות בשנים זכה ר' אייזיק לשתות את מימי דעת רבינו ממעיניו הטהור של רבי נחמן מטולטשין, וכבן בית היה אצלו.

בעת הסתלקות רבי נחמן לגנוי מרומים שהה במחיצתו, ותדיר נהג לתאר בהתפעלות את פטירתו המופלאה מתוך ישוב דעת נדירה, כשתפילת "ברוך שמיא" על שפתיו.

בעל לב מלא רגש למצוות היה ר' אייזיק. באחת השנים היה מחסור גדול באתרוגים ונבצר מהחסידים באומן לקיים מצוות נטילת לולב בחג סוכות. ביום האחרון של החג עלה בידי החסיד ר' אליהו חיים רוזין להשיג אתרוג לאחר מאמצים מרובים. כשונסם אל ר' אייזיק וארבעת המונים בידיו, חיבקם ונישקם באהבה יתירה ובידך עליהם בשמחה עצומה, ולא נחה דעתו עד שמיילא את כיסו של ר' אלי-חיים במטבעות.

על הרגשתו העמוקה בגדולת רבינו יסופר, כי לעת זקנתו, כשתש כוחי מללכת לציון רבינו, נהג לבקש מצעירי החסידים שייקהוהו בעגלה אל הציון.

אברך בן שש עשרה שנה היה כאשר התקרב לאורו של רבינו על ידי החסיד המופלג, מבעלי התפילה הנודעים, רבי לייב מקונסטנצין, שהיה בן עירו.

היה זה בשנת תרי"א, שש שנים בלבד חלפו מאז הסתלקותו לשמי רום של מוהרנ"ת, צוואתו הקדושה "יפוצו מעיינותיך חוצה" הדהדה בלב תלמידו הגדול רבי נחמן מטולטשין. שמעו של האברך קיץ הערב שהתקרב לדרך רבינו הגיע לאוזניו והוא נסע עד לקונסטנצין הרחוקה על מנת להרוות צימאון נפשו במימי הנחל נובע.

בתחילה היה ר' אייזיק עני מרוד, פעם אחת, בעת השתטחותו על ציון רבינו, בכה ואמר: "אינני במדרגה כזו שאוכל לסבול עניות, מבקש אני לזכות בעשירות כדי שאוכל להעניק מממוני לאחרים". וראה זה פלא, ר' אייזיק החל רואה ברכה עצומה בנכסיו. אולם עושרו הרב מעולם לא סנור את עיניו, הוא ידע היטב כי משמים יעודוהו לשליח שיהלך את כספו לעניים.

'חידוש' מופלג היה במידת הצדקה – עד כדי כך שתשעה חלקים מהכנסותיו נהג לפזר לצדקה, כשרק את המעשר הוא משאיר לעצמו.

בשנות הרעב הכבד ששרר באוקראינה חילק מדי יום למאות עניי אומן רבע כיכר-לחם לנפש. כשקרב ימי הפסח הבטיח לאמור: 'אינני נוגש לעריכת הסדר' בטרם יהיו לכל חסידיו ברסלב צרכי חגג! ואכן עמד בדיבורו ועמד בהוצאות הכבירות.

בשנת תרס"ג, כשהתעורר הצורך בבנייתו מחדש של הקלוזי של חסידיו ברסלב באומן, בנה מכספו את בית הכנסת העומד על תילו עד היום הזה.

ללמד זכות ולא לייסר בשוטים

פעם אחת לעת כזאת, כאשר דרשן מן הסוג הזה עמד והוכיח, וייסר בשוטים ועקרבים, בלשונו הנוטפת מרירות, את ציבור היהודים היראים שהתקבצו לבית ה', הקשיב הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זי"ע לדברים הקשים שבפי המגיד, ובעודו עומד ומדבר ניגש אליו אותו צדיק-אמת ואמר לו בלחש:

"הבט נא וראה! ישראל עם קדושים, בניו האהובים של השי"ת – בקור הצורב החודר לעצמותיהם, מתייגעים הם למון הבוקר השכם, בנפשם מביאים לחמם, נעליהם קרועות ובגדיהם בליים ואינם משמשים הגנה ראויה כנגד הקור המקפיא.

"רעבים הם וצמאים, עייפים הם ומשוועים למעט מנוח – ואף על פי כן אינם ממהרים לבתיהם לסעוד לבם ולחליץ עצמותיהם לאחר עמל-יום מפרך; באים הם במסירות-נפש, בידיים צבות מקור ובכרכיים כושלות מעייפות, לבית המדרש, כך מדי יום ויום, באהבה ובכיסופים להשי"ת. האם יש מקום להוכיחם ולייסרם, להלקותם ולייאשם!?"

"במקום להוכיח את היהודים הכשרים האלה, גש אל ארון הקודש והרם כשופר קולך ללמד עליהם זכות ולבקש עליהם רחמים: ראה נא אבינו שבשמים, כמה יקרים בניך! ראה נא מה נאים מעשיהם וכמה טהורות כוונותיהם! ראויים הם כבר לגאולה שלמה! ראויים הם כי תשוב לרחמם ולהשיבם אליך, כי עת לחננה כי בא מועד..."

ההתעוררות מוצאים מקום בלבם ומעוררים אותם לחשבון-נפש, לתשובה ולשיפור המעשים.

לא אחת פורצת אנחה מלבו של יהודי קשה-יום אשר ימיו ולילותיו טרופים בדאגות קיומיות לבני ביתו, ובשמעו את דברי הדרשן מתעוררת בקרבו השאלה הנוקבת: 'אָיִקָה?!' כלום הגעת לעולם רק כדי לעמול עבור הפרנסה המטריפה דעתו של אדם, ומשיכחה אותו חיי נצח?... ריבונא דעלמא כולא! חוס ורחם, ותן לי בינה ודעת להרגיש היטב בלבי ובנפשי את תכליתי בעולם, שלא ארדוף חלילה כל ימי אחר ההבל.

בין הדרשנים גם כאלו אשר מלבד דברי חיזוק והתעוררות, לקרב את לב היהודי לאביו שבשמים, עומדים הם ומצווחים ככרוכיא על הטאים ועל פשעים, על עוונות ועל עונשים, על גיהינום ושואל תחתית, על מלאכי חבלה וקליפות המתעתעים בנפש החוטאת בהגיעה נכלמת, מושפלת ומעורטלת בעולם האמת, כאשר האור הרב הנשפך עליה מגלה את המומים שלה ואת הזוהמה שדבקה בה.

שעת-בין-ערביים של יום חורפי קר וסוער בעיר הרוסית קוריץ.

בית המדרש, בין מנחה למערב, מלא מפה-אל-פה. חסידים ואנשי מעשה, יושבי בית המדרש בקביעות, לצד יהודים פשוטים, בעלי מלאכה, סנדלרים, רצענים, צבעים ופחחים; בעלי דוכנים בשוק, ורוכלים שהגיעו לבית המדרש אחר יום עמל מפרך בדרכים, בעיירות ובכפרים, למכור מיני סדקית כדי להביא טרף לבני ביתם.

לעת ערב באים אלה לבית המדרש, להרוות נפשם הצמאה לדבר ה', בתפילה בציבור, בהקשבה לשיעור 'עין יעקב', וכדומה.

מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ!

עת זו שבין מנחה למערב, כאשר קהל ה' גודש את בית המדרש, זמן מתאים הוא עבור דרשנים עוברי-אורח, ההולכים ובאים מקהילה לקהילה, נכנסים לבתי-מדרש ובתי-כנסת, ומעוררים את לב הציבור בדברים חוצבים להבות אש.

ציבור היהודים הפשוטים מטה אוזן ושותה בצמא כל מילה, המרווה את נפשם הלוהטת. דברי

השבוע לפני...

השבוע לפני 203 שנה

■ שבת פרשת ויחי, שנת תקס"ז – במחיצתו של רבינו הקדוש

"באותה השנה", מציין רבי נתן, "הוכרתי לנוד ממקומי, מנקיטוב לקאהליב" (חיי מוהר"ר קא). נדידה זו נבעה מסיבה משפחתית גרידא, עקב התמנותו של חמיו הגאון והצדיק רבי דוד צבי אורבך, לרבה של מאהלו (= מוֹיִלֶב-פּוֹדוֹלֶסק, בדרום אוקראינה, סמוך לגבול מולדביה). וזגו ושוני ילדיו, שכנא ומאיר, נסעו למאהלו בשלהי שנת תקס"ו, בתקווה לפגוש שם את הסב הדגול. מאוחר יותר, בין יום כיפור לסוכות, נסע אף רבי נתן לשם. אולם, "מאת ה' היתה, שחזתי לא היה אז בביתו במאהליב, כי היה אז בקהילת קרְמְיִיץ, כי היה לו התמנות הרבנות בשני הקהילות הנ"ל. והיינו מצפים עליו מיום ליום, ועל ידי זה נתעכבנו שם הרבה, קרוב לשתי שנים.

"ואני הייתי עצור במאהליב, ולא זכיתי לראות פני קדשו של רבינו ז"ל מאחר יום הכיפורים עד הנה. והיה לי יסורים עצומים מזה, בלי שיעור, ומגודל צערי כתבתי אגרות לרבינו ז"ל מגודל היסורים והמניעות" (ימי מוהר"ר ח"א ד). אולם, כאשר הגיעו ימי החנוכה, התגבר רבי נתן על כל המניעות, וישם לדרך פעמיו, לעשות את שבת-חנוכה אצל רבינו, כבכל שנה.

לאחר השבת הנפלאה נסע לנמירוב עיר מגוריו, שם המתין לעגלה שתודמן לנסיעה למאהלו. "ונתישבתי בדעתי: למה לי המתין שם? טוב לי שאסע לברסלב, אולי יודמן לי שם עגלה, וארוויח שבתך כך אהיה אצלו ז"ל. וכן עשיתי" (שם טו).

מאותה נסיעה בלתי צפויה שאב רבי נתן מלוא חופניים תורות, שיחות ומעשיות נוראות. אף את התורה המפורסמת שבי לקיטו מוהר"ן ח"א סו, הנמלה היו רזין על הפסוק: "ויקח נא פִי שְׁטִימִים פְּרוֹחֵךְ אֵלַי" (מלכים-ב ב ט) – שמע רבי נתן או, והוא מתאר נרגשות את גילויה בהמשכים, שאחד מהם היה בשבת זו:

"ונתעכבתי שם עד שבת. ועל שבת-קודש באו אורחים, ואחד מהם היה בארץ ישראל. וסיפר רבינו ז"ל עמו מענין ארץ ישראל, שבוודאי בהכרח שהיו לו געגועים לארץ ישראל, מאחר שזכה להיות שם, ועל ידי זה נסתבב הדבר שאמר רבינו ז"ל על השולחן תורה נראה מענין שבוית מניעות וכו'. וכן אחר כך, במוצאי שבת, אמר גם כן תורה נראה מענין המשתכח רוחו של משיח וכו'."

במוצאי שבת זו סיפר רבינו ז"ל לרבי נתן על ביקרו במערת אליהו שעל הר הכרמל. בעת שהותו בארץ ישראל, ואמר לו בזה הלשון: "הָאֵב אֵיךְ מִיר אוֹיִם גִּמְאֵלְט: הָאֵט ז'אָ אַז יוֹשְׁטאַנען אַלְהוּ אוֹן הָאָט גִּיחַט הַתְּבוּדוֹת" (= ציירתי לעצמי: הנה כאן עמד אליהו והתבודד)...

רבי נתן התעורר מאד מהדיבורים, והביץ מהם דבר נפלא – "שגם אליהו הנביא – איש שלא טעם שטעם מיתה וקבורה – לא זכה למדרגתו כי אם על ידי התבודדות" (כוכבי אור ח"א, שיחות ממוהר"ר, כג).

מיד בסיום השיחה אין רבי נתן לחדר מיוחד כדי להתבודד. תוך שהוא יושב ומשיח את לבו לפני ה', הוא שומע לפתע צעקות: "רבי נתן! רבי נתן! לתימהונו ראה לפנינו כמה מאנשי העיר... כששאל אותם לסיבת בואם, סיפרו לו כי אחד מיידידי עושה כעת סעודת אירוסין (תנאים) לאחד מצאצאיו והוא רוצה מאד שייטול חלק בשמחתו. זה זמן רב שאנו מחפשים אחרך ולא מצאנוך – אמרו לו – והבינונו שככל הנראה אהה עורך עכשיו התבודדות" (אנכי ברוב, שיחות ממוהר"ר, כד).

לחידודא

חידה מס' 35

באיזה סיפור מהספר 'סיפורי מעשיות' נרמזת הציצית והתפילין?

הפתרון לחידה מספר 34

מה היו מילותיו האחרונות של רבי נתן לפני הסתלקותו? "תנון המרבה לסלוח" (כוכבי אור, חכמה ובינה לט)

זכה בהגרלה לחידה מס' 33

שמעון ליפשיץ, רח' ישא ברכה, ירושלים. בזכות קניה בסך 50 ₪, בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות – התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-9950000. לאחר בחינת השפה, תקשו 1-9-2-1 והשאירו הודעה. בין הפותרים נכונה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגולה על זכות קניה בסך 50 ₪

שאלה:

מה הערך של נקודה טובה? שיש לנו, מול הר של עבירות?

תשובת הרב אליהו גודלבסקי:

טרם נחדד את ההבדל הגדול שבין נצחיותה של נקודה טובה, קטנה שבקטנים, לבין אפסיות הרוע שחולף ועובר – עלינו לברר את ערכה של נקודה טובה אחת קטנה, שלפעמים מרוב פשטותה לא ניתן להבין איך אפשר לשמוח בה.

חוסר הבנה זה מתעצם לאחר שנפתח ספר 'עלים לתרופה' ונראה שרבי נתן, גדול תלמידי רבינו, "הענין" לא אחת לשמוח בנקודות שמעולם לא היה עולה על דעתו שאפשר בכלל לשמוח בהן.

וכך הוא כותב: "כשאדם רואה שהוא שפל מאוד – אסור לו ליפול, אלא הוא חייב להחיות עצמו ולהתבונן: האם בכל זאת לא עשיתי פעם איזה טוב? האם לא עשיתי מצוה? אני צם ביום הכיפורים, וגם בתשעה באב, ולפעמים אני הולך למקוה... ובכל זאת מלו אותי ושפכו את דמי ביום השמיני, ובהדרגה למדתי "אל"ף ב"ת" וסידור וחומש וגמרא..."

כאשר נעניין בספרו הקדוש 'ליקוטי הלכות' (השקמת הבוקר א-ב) נבין לשמחה זו מה היא עושה:

"כי הנקודה טובה שאדם מוצא בעצמו, זה בחינת אלוקות כביכול, כי כל הטוב – מאתו יתברך, כי אוריתא וישראל וקודש בריך הוא – כולא חד. נמצא, כשיש בישראל איזה נקודה טובה, דהיני איזה מצוה או דבר טוב, זה הטוב הוא אחדות גמור עמו יתברך."

מעתה מובן איך אנו יכולים לשמוח בזה שלמדנו א"ב בהיותנו ילדים קטנים שאין יודעים בין ימינם לשמאלם, שהרי נקודה קטנה זו היא "אלוקות" כביכול, הרי שנקודה טובה אחת קטנה זו מאוחדת עם הקב"ה, נמצא שאנו מחוברים בזכותה אל דבר שקיים לעד.

לאחר שנוכחנו לראות שכל נקודה טובה זעירה הינה דבר נצחי, עלינו לחדד את החילוק שבין דבר מוגבל בזמן לבין דבר שאינו מוגבל בזמן, שבד בבד מהווה גם ההבדל שבין נקודות טובות לבין עוונות ופגמים.

כך כותב רבי אברהם ב"ר נחמן (כוכבי אור, ששון ושמחה ח): "גם כל העונשים מרים ומרורים שיצטרך לסבול עד אשר יודרך, אף על פי שיהיו קשים וגרועים מכולם – כאין יהיו נחשבים נגד העונן אשר יזכה גם הוא, גם אם לא עשה כזה העולם רק מצוה אחת. כי העונשים גם אצלו יהיו מוגבלים, ותקות חוט וזהר אין סוף... אשר תזכה נשמת כל אחד מישראל גם ע"י מצוה אחת, יהיה עד בלתי תכלית וגבול. והדבר המוגבל, אף אם הוא גדול כמו שהוא גדול – נגד דבר שאינו מוגבל, כאין וכאפס ממש הוא נחשב."

הרי שאף אם מול הנקודה טובה ניצב הר של פגמים ופירוים מזה – ועל כך יצטרך כל אחד לסבול עונשים קשים – בודאי לא בא הצדיק להרגיע אותנו סתם כך שנסתכל על חצי כוס המלאה והכל יהיה בסדר... הצדיק בא לספר לנו את האמת, שכל העונשים והיסורים שנצטרך לסבול יהיו נחשבים כאין וכאפס נגד מצוה אחת שעשינו, שכן לנצח נצחים יתענג האדם שזכה לקיים אפי' רק מצוה אחת, וכל באו לעולם היה שווה באם זכה לקיים אפילו רק מצוה אחת במשך כל ימי חייו עלי אדמות!

ואם נשאר לזמן-מהו טעם מר בפה מאשר הזכרנו שכל אחד יצטרך לסבול יסורים קשים על עוונותיו – יש לנו בשורה טובה בשבילו מדברי מוהרנ"ת (שם פריה ורביה ג, יג) וזו לשונו: "אדרבא, זהו עיקר שמחתי ביותר, שאף על פי כן, אני בכלל ישראל ואוכל מצה בפסח ומתענה ביום הכפורים ויושב בסוכה וכו', וכל מה שאני רחוק ביותר – שמחתי גדולה ביותר, שגם אני זוכה לדברים קדושים ונוראים כאלה: יציאת ותפילין ושבת ויום טוב וכו' ולמי שזוכה להרגיל עצמו ולשמוח בשמחה הזאת, בודאי יזכה לכל טוב וימחלו לו כל עוונותיו" –

"שִׁפְלָא אֶת יְדִיו" (בראשית מה, יד).

הקדוש ברוך הוא ברוב רחמיו, נתן לכל נברא את צרכיו לפי דרישתו, כמו שכתוב (תהלים קמח, טז): "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון" – לפי הרצון של כל אחד.

לכן, מי ששכל בקודקודו מבקש מה: בעיקר על שפע רוחני ושכל קדוש המכונה בלשון חסידות: "שפע מוחין".

וכשמתפלל אדם על שפע רוחני, הוא זוכה גם לשפע פרנסה, שהרי כל הבעיות הכלכליות נובעות מחטאי של האדם, כמו שאמרו חז"ל (קדושין פב ע"א): "שִׁהְרַעְתִּי אֶת מַעֲשֵׂי וְקִפַּחְתִּי אֶת פְּרִנְסַתִּי".

לעומת זאת, מי שמקדיש את כל תפילותיו רק לשפע חומרי, אמנם יזכה לה, אך יחמיץ את ההזדמנות לזכות בשפע רוחני שיטיב עמו לנצח.

עצה זו רמוזה במילים: "שִׁפְלָא אֶת יְדִיו". ידיים מסכלות קבלת שפע, ככתוב "פותח את ידך ומשביע". אדם צריך ל"שִׁפְלָא" את ידיו, כלומר להתכוון לקבל שפע של דעת אלוקית שתיטיב לו בעבודת ה' ואז ממילא ייושע גם בגשמיים.

(ליקוטי מוהר"ן ח"א כד, ה)

"וַיִּשְׁכַּר חֲמֹר גָּרִם" (שם מט, יד).

– "עתיר בנכסין" (=עשיר בנכסים – אונקלוס).

יש עומק בתורה שאי אפשר לזכות בה אלא על ידי עשירות גדולה, וכשם שבכל לימוד תורה אמרו חז"ל: "אם אין קמה – אין תורה" (אבות ג, יז) כך נוקטים לעומק המיוחד הזה שבתורה לעושר גדול.

לכן, משה רבינו וכל הנביאים היו עשירים, כמו שאמרו חז"ל (שבת צב ע"א). גם רבי יהודה הנשיא שסידר את המשנה היה עשיר גדול, ורב אשי שסידר את הגמרא גם הוא היה עשיר.

לכן התורה מכונה "הון" כמו שאמרו חז"ל "הונה של תורה" (עירובין ע"ד ע"א) שכן להבנה העמוקה הוא זוכים רק על-ידי הון רב.

בני שבט יששכר היו גדולי תורה, כמו שאמרו חז"ל שיצאו מהם מאתיים ראשי סנהדרין (בראשית רבה עב, ה), הם שזכו להבנה העמוקה הזו בתורה, כמו שכתוב: "ומבני יששכר יודעי בינה", ולכן התברכו בעושר כדי שעל ידה יזכו לעומק הזה.

(ליקוטי מוהר"ן ח"א ס)

בעת צרה, בשעת מצוקה.
גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות
1-800-255-522
24 שעות ביממה

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר
בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה וצלחה, ליוזם ופרנסה,
לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

דרכצדיקים
רחמי וצדיקיהם

לחמם את הנשמה
מגוון מסלולי חורף מרתקים
בדרך צדיקים

ההרשמה בעיצומה

יחסינו: רח"י בית ישראל 38 בני ברק; רח"י רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

התפילות							
<p>הר"ר נתנאל תפליסקי ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסין בן יחידי הרב ברוך מרדכי פראנק שליט"א ולכבוד שמחת היכנס בן יחידי הר"ר מאיר רובינשטיין ה"ר לעול מצוות</p>	<p>הר"ר נתנן גרוסמן ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסין בן גיסו הרב ברוך מרדכי פראנק שליט"א זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לימים להתברך בכל מילי דמיטב</p>	<p>הר"ר יצחק משה גבאי ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן נ"ל ולע"י אביו רבי אברהם יעקב ז"ל בהר"ד יבלחט"א מסעוד באבא שליט"א נלב"ע כ"ג טבת תשכ"ב ת.ג.צ.ב.ב.</p>	<p>הר"ר אריה וואהל ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן ה"ר זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לי דקדושה רב נתן דקדושה</p>	<p>הר"ר יוסף פראנק ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת שח"י זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לי דקדושה רב נתן דקדושה</p>	<p>הר"ר אשר הורביץ ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן נ"ל זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לי דקדושה רב נתן דקדושה</p>	<p>ארגון נסיעות דרך צדיקים</p> <p>תרמו והפיצו 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן נ"ל להר"ר יצחק משה גבאי ה"ר זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לימים להתברך בכל מילי דמיטב</p>	<p>הר"ר שלמה הנדרל ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבת שח"י זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לימים לראות רוב נתן דקדושה</p>
<p>הר"ר נתן בנשעיה ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן נ"ל יחידי הר"ר יצחק משה גבאי ה"ר ולכבוד שמחת הולדת הבן נ"ל יחידי הר"ר משה נתן רובינשטיין ה"ר</p>	<p>הר"ר מיכאל יהודה רבינוביץ ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי בת גיסו הר"ר יוסף פראנק ה"ר זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לימים להתברך בכל מילי דמיטב</p>	<p>הר"ר נפתלי סולרש ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבת שח"י זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לימים לראות רוב נתן דקדושה</p>	<p>הר"ר יהודה נעמי ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן ישראל מאיר נ"ל זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לי דקדושה רב נתן דקדושה</p>	<p>הר"ר נתן זוהר ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן נ"ל זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לי דקדושה רב נתן דקדושה</p>	<p>הר"ר נחמיה חשין ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבת שח"י זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לי דקדושה רב נתן דקדושה</p>	<p>הר"ר נפתלי סולרש ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבת שח"י זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לימים לראות רוב נתן דקדושה</p>	<p>הר"ר שלמה הנדרל ה"ר</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבת שח"י זכות ההפצה וזיכוי הרבים תעמוד לימים לראות רוב נתן דקדושה</p>